

Asia: VN/26600/2023

Lausuntopyyntö: Työryhmän mietintö ulosottosäntelyn uudistamisesta

Tulojen ulosmittaus

Lausuntonne yleisesti tulojen ulosmittausta koskevista muutosehdotuksista.

Ulosottosäntelyn kehittäminen

OM lausuntopyyntö 2025:11, työryhmän mietintö

OM on pyytänyt EK:lta lausuntoa otsikkoasiassa. EK esittää lausuntonaan seuraavan.

EK kannattaa työryhmän mietinnön tavoitteita eli ulosottokaaren uudistamista tulojen ulosmittauksen osalta siten, että laskentasäännöt olisivat nykyistä yksinkertaisemmat. Lisäksi tarkoitus on yhdenmukaistaa velallisten kohtelua eri tilanteissa.

Työryhmä esittää muutettavaksi velallisen tuloista ulosmitattavaa määrää koskevat ulosottokaaren 4 luvun säännökset sekä muita pienempiä muutoksia ulosottokaareen. Lisäksi työryhmä esittää muutoksia sosiaaliturvaetuuksien sekä henki- ja eläkevakuutusten ulosmittaukseen.

Velallisen suojaosuuden määrä ehdotetaan velallisen itsensä osalta säilytettäväksi indeksitarkistettuna tasolla, jolle se nostettiin vuoden 2023 alusta ensin määräaikaaisesti ja sen jälkeen toistaiseksi. Suojaosuuden määrä tarkistettaisiin edelleen vuosittain kansaneläkeindeksistä annetun lain (456/2001) mukaisesti. Velallisen elatuksen varassa olevia henkilöitä ei jatkossa otettaisi huomioon suojaosuudessa, vaan erillisenä vähennyksenä palkasta ulosmitattavaa määrää laskettaessa.

Muun kuin määräajoin maksettavan palkan ulosmittaukseen ehdotetaan tehtäväksi muutoksia, jotta sitä koskeva sääntely vastaisi rakenteeltaan paremmin ehdotettua määräajoin maksettavan palkan

ulosmittausta. Uusi ehdotettu pidätys laskettaisiin siten, että kustakin muusta kuin määrääjain maksettavasta palkkaerästä ulosmittaisiin 27 prosenttia. Ulosmitattava prosenttiosuus vastaisi määrääjain maksettavista palkoista keskimääräisesti ulosmitattavaa osuutta. Jos edellä kuvatulla tavalla laskettava ulosmittauksen määrä muodostuisi vuositasolla selvästi suuremmaksi tai pienemmäksi kuin vastaavan suuruisen määrääjain maksettavan palkan ulosmittaus, ulosmittaus tulisi toimittaa käyttäen samaa ulosmittausprosenttia kuin ulosmitattaessa samansuuruisista määrääjain maksettavaa tuloa.

Lisäksi vapaakuukausien perusteita ja määrää koskevat ulosottokaaren 4 luvun 52 ja 53 §:t ehdotetaan kumottaviksi, eli velallisilla ei olisi jatkossa palkan ulosmittauksesta vapaakuukausia. Palkasta ulosmitattaisiin jokaisena kuukautena ehdotettujen laskentasääntöjen mukaisesti. Laskentasäännöt mitoitettaisiin sellaisiksi, että niissä on riittävässä määrin otettu huomioon vapaakuukausien poistaminen.

Mietinnön arvion mukaan ehdotettujen muutosten kokonaisvaikutus vuosittaiseen perintätulokseen jäisi hyvin pieneksi (n. 3 meur kasvu). Osa muutoksista pienentää perintätulosta, osa kasvattaa sitä.

EK pitää esitettyjä muutoksia varsin maltillisina ja hyvin tasapainoisina. Yleisesti ottaen hyvä ja tavoiteltava ulosottojärjestelmä on oikeudenmukainen ja tehokas. Se suojaa velallisen perusturvaa, kuten elämiseen tarvittavia varoja, pitäen yllä yleistä maksumoraalia, mutta varmistaa samalla velkojien riittävän saatavien kertymisen velalliselta. Lisäksi se kannustaisi ihmisiä osallistumaan mahdollisimman laajasti työelämään eikä saisi estää yrittäjän uutta alkua maksukyvyttömyysmenettelyjen jälkeen.

Järjestelmän tehokkuus tarkoittaa osaltaan myös mahdollisimman alhaista hallinnollista taakkaa esim. yrityksille. EK:n näkemyksen mukaan työryhmän mietintö vastaa näihin tarpeisiin ja on siten perusteltu.

EK esittää kuitenkin, että vapaaehtoiset eläkevakuutukset jätettäisiin henki- ja eläkevakuutusten ulosmittaukseen ehdotettujen muutosten ulkopuolelle.

Lausuntonne ehdotuksesta säilyttää velallisen suojaosuus takuueläkkeen tasolla (ehdotettu muutos ulosottokaaren 4 luvun 48 §:ään).

-

Lausuntonne ehdotetuista ulosmittauksen määrän laskentasäännöistä (ehdotetut muutokset 4 luvun 49 ja 50 §:ään sekä ehdotettu uusi 49 a §).

-

Lausuntonne ehdotuksesta velallisen elatuksen varassa olevien henkilöiden huomioimiseen tulojen ulosmittauksessa (ehdotetut muutokset 4 luvun 48 ja 49 §:iin).

-

Lausuntonne ehdotuksesta poistaa vapaakuukausia koskevat säännökset sekä muuttaa ulosmittauksen rajoittamista koskevaa säännöstä. (Ehdotus muuttaa 4 luvun 51 § ja kumota 4 luvun 52 ja 53 §:t).

-

Lausuntonne työryhmän mietinnön jaksossa 5.1 esitetystä sekä oikeusministeriön muistiossa käsitellystä vaihtoehdosta, jossa velalliselle viran puolesta myönnettävät vapaakuukaudet säilytettäisiin osittain.

-

Lausuntonne ehdotetusta muutoksesta jatkuvan elatusavun perintää koskevaan säännökseen (ehdotettu muutos 4 luvun 54 §:ään).

-

Lausuntonne tulojen ulosmittaukseen ehdotettujen muutosten vaikutuksesta velallisten ja velkojien asemaan. Arvioitko ehdotetuilla muutoksilla olevan sellaisia vaikutuksia, joita mietinnössä ei ole tunnistettu?

-

Lausuntonne tulojen ulosmittaukseen ehdotettujen muutosten taloudellisista vaikutuksista sekä vaikutuksista palkan maksajien asemaan. Arvioitko ehdotetuilla muutoksilla olevan sellaisia vaikutuksia, joita mietinnössä ei ole tunnistettu?

-

Muut ulosottokaaren muutosehdotukset

Lausuntonne ehdotuksesta muuttaa velvollisuutta lähettää ulosmittauksen ennakoilmoitus toistuvaistulon ulosmittauksesta ja ehdotuksen arvioiduista vaikutuksista. (Ehdotetut muutokset 3 luvun 33 ja 34 §:iin)

-

Lausuntonne ehdotuksesta muuttaa luonnollisen henkilön rahavaroja koskevaa erottamisetua ja ehdotuksen arvioiduista vaikutuksista. (Ehdotettu muutos 4 luvun 21 §:n 1 momentin 6 kohtaan)

-

Lausuntonne ehdotuksesta lisätä lakiin velallisena olevan kuolinpesän rahavaroja koskeva erottamisetu ja ehdotuksen arvioiduista vaikutuksista. (Ehdotettu 4 luvun 21 §:n uusi 3 momentti)

-

Lausuntonne ehdotuksesta muuttaa velallisen maksusuunnitelman lakkauttamista koskevaa säännöstä ja ehdotuksen arvioiduista vaikutuksista. (Ehdotettu muutos 4 luvun 59 §:n 2 momenttiin)

-

Lausuntonne ehdotuksesta muuttaa velallisena olevalta kuolinpesältä ulosmitattujen varojen tilittämistä koskevaa säännöstä ja ehdotuksen arvioiduista vaikutuksista. (Ehdotettu muutos 6 luvun 16 §:n 1 momenttiin)

-

Sosiaaliturvaetuuksien ulosmittaus

Lausuntonne työryhmän ehdotuksesta muuttaa sosiaaliturvaetuuksien ulosmittausta koskevaa lainsäädäntöä.

-

Lausuntonne työryhmän ehdotuksen vaikutuksista. Arvioitteko sosiaaliturvaetuuksien ulosmittaukseen ehdotetuilla muutoksilla olevan sellaisia vaikutuksia, joita mietinnössä ei ole tunnistettu?

-

Henki- ja eläkevakuutusten ulosmittaus

Lausuntonne ehdotetusta ulosottokaaren 4 luvun 70 §:n muutoksesta ja sen arvioiduista vaikutuksista. Arvioitteko ehdotetulla muutoksella olevan sellaisia vaikutuksia, joita mietinnössä ei ole tunnistettu?

-

Lausuntonne ehdotetusta vakuutuslainsäädännön 54 §:n muutoksesta ja sen arvioiduista vaikutuksista. Arvioitteko ehdotetulla muutoksella olevan sellaisia vaikutuksia, joita mietinnössä ei ole tunnistettu?

-

Varojen kohdentaminen saatavan osille

Lausuntonne työryhmän muistiosta

-

Muut mietintöä koskevat huomiot

Lausunnonantajan muut huomiot työryhmän mietinnöstä, työryhmän varojen kohdentamista koskevasta muistiosta tai oikeusministeriön vapaakuukausia koskevasta muistiosta.

-

Suominen Santeri
Elinkeinoelämän keskusliitto EK - Yrityslainsäädäntö